

undervisning (ca. halvdelen af det offentlige tilskud) og

- b) besparelser i dagpenge for arbejdsledige, der tildeles økonomisk støtte fra fonden og derfor ikke længere får arbejdsløshedsdagpenge (hele det offentlige tilskud).

Ved fastlæggelse af det samlede støttebeløb for 1985 må der tages hensyn til, at midlerne skal være af et vist omfang, for at ordningen skal komme i gang. På den anden side viser erfaringerne, at det varer et stykke tid, før en ordning opdages og indarbejdes af ansøgerne. Ligeledes tager det tid at opbygge hensigtsmæssige uddannelses tilbud. (I den forbindelse bør der sættes ind med en massiv indsats i forsøgs- og udviklingsarbejde, jfr. punkt 8.)

Uddannelses tilbuddene finansieres efter nugældende regler. Eksisterende regler om deltagerbetaling skal således respekteres.

Styring og administration

Støttemidlerne samles i en fond, der bør bestyres af et uddannelsesråd. Formanden bør udpeges af regeringen. Rådet bør sammensættes af repræsentanter for lønmodtagerne, arbejdsgiverne, de mindre selvstændige, undervisningsministeriet og folkeoplysningen og voksenundervisningen i øvrigt.

Rådets opgave bør være at fastlægge de nærmere retningslinjer for fondens virke på baggrund af de i lovgivningen vedtagne anvisninger og herunder specificere, hvilke af de allerede eksisterende og senere nyudviklede uddannelses tilbud der skal falde ind under ordningen.

Det er ikke nødvendigt at oprette nye organer til administration af fonden, idet der allerede findes hensigtsmæssige systemer, som blot kan udbygges.

Støtten til deltagerne i folkeoplysende aktiviteter, folkehøjskoler og enkeltfagskurser skal administreres af direktoratet for folkeoplysning, frie grundskoler m.v. Det sker enklet ved en administrativ udbygning af systemet for fordeling af statsstøtte til elever på folkehøjskoler m.v.

Støtten til deltagerne i erhvervsmæssig voksenundervisning administreres gennem arbejdsmarkedssystemet.

Ad punkt 7

Adgangen til uddannelsesorlov, som allerede eksisterer for en række grupper i samfundet, bør udvides til at gælde alle arbejdstagere, såvel privat som offentligt ansatte, efter følgende retningslinjer:

A. Personer i arbejde

Alle med mindst 5 års tilknytning til arbejdsmarkedet på heltid eller tilsvarende deltid og mindst 1 års ansættelse ved den pågældende arbejdsplads skal have ret til at få fri fra arbejde uden løn i indtil 2 år på heltid eller tilsvarende deltid for at deltage i voksenundervisning og folkeoplysning efter eget valg. (Orlov kan altså bevilges både på heltid og enkelte timer om ugen i en vis periode). Arbejdstageren skal have ret til at få sit tidligere eller tilsvarende arbejde tilbage efter deltagelsen.

Ordningen forudsættes administreret af arbejdsgivere og lønmodtagere i fællesskab under størst mulig hensyntagen til arbejdets tilrettelæggelse.

Arbejdstageren er pligtig at varsle orloven i god tid. Princippet er, at jo længere orlov der ønskes til uddannelse, desto længere skal varslet være. Mindst 11 uger forud ved kortere deltagelse og 26 uger ved længerevarende deltagelse.

Varselsperioden beregnes ved at lægge 10 uger til længden af perioden for den ønskede uddannelse. Ved ønske om 4 ugers orlov til uddannelse bliver det f.eks. 10 uger + 4 uger = 14 ugers varsel. Længste varselsperiode er 26 uger. I de tilfælde, hvor den orlovssøgende selv kan anvise kvalificeret vikar, forkortes varselsperioden.

Mindre virksomheder med 10 ansatte og derunder kan erfaringsvis have særlige problemer i forbindelse med orlovsordninger for de ansatte. Med henblik på at lette tilrettelæggelsen af arbejdet forlænges varslet i disse tilfælde med 10 uger ud over de ovenfor beskrevne.

Orlov for mindre selvstændige tilvejebringes gennem vikarordninger i lighed med de ordninger, som for nærværende er gældende på landbrugsområdet, jfr. punkt 6.

Det kan være vanskeligt på forhånd at vurdere, hvilken varslingsperiode der må anses for at være rimelig, og hvor balancepunktet ligger mellem arbejdstagernes ønsker om en så kort periode som muligt på den ene side og hensynet til produktions gennemførelse på den anden. De her skitserede perioder skal derfor gælde i en 2 års periode, hvorefter det ved indførelsen af en permanent ordning tages op til overvejelse, om der skal ske ændringer.

B. Arbejdsledige m.v.

Arbejdsledige må også sikres ret til »orlov« for at deltage i undervisning med henblik på at kvalificere sig yderligere til en aktiv indsats i samfunds-